

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 940/2015
10.06.2015. године
Београд

У ИМА НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић, Божидара Вујичића, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у правној ствари тужиле Б.Ч. из К., чији је пуномоћник П.Б., адвокат из Н.С., против туженог Г.м.р. доо из Ш., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2430/14 од 17.12.2014. године, у седници одржаној 10.06.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиле, као изузетно дозвољеној, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2430/14 од 17.12.2014. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2430/14 од 17.12.2014. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2337/13 од 04.07.2014. године у одбијајућем делу, тако што се обавезује тужени да тужилци на име мање исплаћене отпремнине плати још 227.178,00 (двестотинедвадесет седам хиљада стоседамдесетосам) динара са законском затезном каматом почев од 26.03.2013. године до исплате, као и да јој на име трошкова поступка плати још 115.846,00 динара, све у року од 8 дана од пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2337/13 од 04.07.2014. године, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужилци, на име мање исплаћене отпремнине при престанку радног односа по основу вишка запослених, плати 281.837,97 динара са законском затезном каматом од 26.03.2013. године до исплате, док је одбијен, као неоснован, део тужбеног захтева преко наведеног – досуђеног износа до тражених 509.015,97 динара са припадајућом каматом. Истом пресудом тужени је обавезан да тужилци накнади трошкове парничног поступка од 52.324,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2430/14 од 17.12.2014. године, жалба тужиле је одбијена, као неоснована, а првостепена пресуда потврђена у одбијајућем делу и у делу одлуке о трошковима.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужила је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, с тим што је предложила да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, применом члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиле, применом члана 404. ЗПП, имајући у виду да су уз ревизију достављене одлуке Основног и Апелационог суда у Новом Саду, из којих произлази да су основани наводи о различитом поступању (одлучивању) судова у истој правној ствари, што указује на потребу одлучивања о ревизији ради уједначавања судске праксе апелационих судова, због чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл.гласник РС“, бр.72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била запослена код туженог, али јој је радни однос престао 25.03.2013. године, јер је због економских промена и смањења обима рада престала потреба за њеним радом. У моменту престанка радног односа тужила је имала 27 година 11 месеци и 12 дана радног стажа, а решењем о отказу одређена јој је и исплаћена отпремнина у висини од 303.670,53 динара. Према делатности коју обавља, на туженог се примењује Посебни грански колективни уговор за металску индустрију Србије („Сл.гласник РС“ бр.10/12, ...101/12), којим је предвиђено да је послодавац дужан да запосленом, за чијим је радом престала потреба, исплати отпремнину у висини од 1/3 зараде за сваку пуну годину радног стажа, а која не може бити мања од 50% просечне зараде по запосленом у РС према последњем објављеном податку надлежног органа за послове статистике на дан исплате отпремнине, ако је то повољније за запосленог (члан 54. Посебног гранског колективног уговора). Судови су утврдили да је у фебруару месецу 2013. године просечна нето зарада у Републици Србији износила 43.371,00 динар, а просечна бруто зарада 60.199,00 динара. Тужила је на дан престанка радног односа имала пуних 27 година радног стажа, а 50% просечне нето зараде по запосленом у РС према подацима за фебруар 2013. године износи 21.685,50 динара, судови налазе да је тужени био у обавези да јој исплати отпремнину у укупном износу од 585.508,50 динара (21.685,50 x 27 = 585.508,50), па јој је исплатом од 303.670,53 динара мање платио за износ од 281.837,97 динара, у ком делу је и усвојен тужбени захтев. У преосталом делу, до висине отпремнине обрачунате тако што је као основица за обрачун узета просечна бруто зарада у РС, судови су одбили тужбени захтев.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијани део тужбеног захтева одбијен уз погрешну примену материјалног права.

Општим актом - Колективним уговором, могу да се утврде већи износи отпремнине од законом утврђених, у ком случају је обавеза послодавца да се тога придржава (члан 8. Закона о раду). Посебним гранским колективним уговором за металску индустрију Србије (који се примењује и на туженог), у случају отказа због престанка потребе за радом запосленог (чланом 54. став 1.), предвиђена је исплата отпремнине у висини од 1/3 зараде за сваку пуну годину радног стажа, с тим што она не може бити мања од 50% просечне зараде по запосленом у РС, уколико је то повољније за запосленог, па судови правилно налазе да је тужени отпремнину тужиљи морао обрачунати у висини од 50% просечне зараде по запосленом у РС за сваку пуну годину радног стажа.

Међутим, Врховни касациони суд налази да је као основицу за обрачун висине отпремнине морао узети бруто, а не нето зараду. Наиме, одредба истог члана Посебног гранског колективног уговора за металску индустрију Србије, у ставу другом дефинише појам зараде из става 1. члана 54., тако што се под зарадом подразумева зарада исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина и то: просечна (бруто) зарада запосленог (алинеја 1.) или просечна (бруто) зарада код послодавца ако је то повољније по запосленог (алинеја 2.) или просечна (бруто) зарада по запосленом у Републици Србији, према подацима надлежне институције, ако је то повољније за запосленог (алинеја 3.). Из наведеног произлази да је послодавац, применом члана 54. став 1. и 2. Посебног колективног уговора, у обавези да запосленом обрачуна отпремнину узимајући у виду просечну зараду која је за запосленог најповољнија (просечну зараду запосленог, просечну зараду код послодавца или просечну зараду у РС), али је у сваком случају морао узети у обзир просечну бруто зараду, с обзиром да став 2. члана 54. ПКУ, у свакој варијанти говори о бруто заради и не оставља места тумачењу у том делу.

Имајући ово у виду, као и утврђену чињеницу да је просечна бруто зарада у Републици Србији за фебруар 2013. године износила 60.199,00 динара, од чега 50% износи 30.099,50 динара, то за 27 година радног стажа тужиљи припада правилно обрачуната отпремнина у висини од 812.686,50 динара. Од наведеног износа тужени јој је приликом престанка радног односа исплатио 303.670,53 динара, а побијаном судском одлуком досуђено јој је још 281.837,97 динара, тако да је остала ненамирена за преосталих 227.178,00 динара, а што уједно представља и преостали део тужбеног захтева који је побијаном одлуком одбијен, а који се ревизијом побија.

На основу изнетог, Врховни касациони суд налази да тужиљи припада отпремнина обрачуната у висини 50% просечне бруто зараде по запосленом у РС у Републици Србији за сваку пуну годину радног стажа, што представља укупан износ од 812.686,50 динара, па узимајући у обзир износ који јој је тужени већ исплатио и износ досуђен правноснажном пресудом, тужени је у обавези да јој исплати још 227.178,00 динара.

Како је због погрешне примене материјалног права тужбени захтев одбијен у овом делу, то је Врховни касациони суд, применом члана 407. став 1. ЗПП, преиначио нижестепену одлуку и усвојио тужбени захтев у побијаном делу.

Тужила је успела у спору, па има право на трошкове поступка којима је била изложена, за радње предузете од стране пуномоћника - адвоката, за састав тужбе, једног поднеска, жалбе и ревизије, те за приступ на два рочишта, као и на име плаћених судских такси, па јој применом члана 149. и 150. ЗПП, исти припадају у висини од 168.170,00 динара, од чега јој је побијаном одлуком признато и досуђено 52.324,00 динара, па је тужени у обавези да јој плати још 115.846,00 динара на име накнаде укупних трошкова овог поступка.

На основу изнетог применом члана 407 став 1. и члана 161. став 2 ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**